

POWIATOWY URZĄD PRACY
W ZGIERZU

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE ZGIERSKIM W 2008 ROKU

1. WSTĘP

Bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgierzu dzielimy na **poprzednio pracujących i dotychczas nie pracujących**.

Bezrobotni poprzednio pracujący, przed rejestracją wykonywali zawody, które klasyfikujemy według Klasyfikacji Zawodów - „*Bezrobotni wg zawodów i specjalności*”. Wyróżniamy **10 wielkich grup**, które pozwalają odpowiednio zakwalifikować bezrobotnych wg zawodu wykonywanego przed rejestracją, */wskazanego przez nich, jako podstawowy przy poszukiwaniu pracy, do wykonania którego mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź odpowiedni staż pracy (minimum 1 rok w tym samym zawodzie)/*. Natomiast **osoby dotychczas nie pracujące**, w tym absolwenci szkół w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, klasyfikowane są według zawodu wyuczonego.

Podstawą do opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są dane zgromadzone w załącznikach do sprawozdania MPiPS-01 za 2008 rok tzn. w załączniku 3 – „**Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności**” oraz w załączniku 2 – „**Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy.**”

Aneks statystyczny zawiera wybrane Tabele /na podstawie raportów generowanych przez firmę Computerland/, które ilustrują omawiany problem.

2. ANALIZA BEZROBOCIA W POWIECIE WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Integralną częścią sprawozdawczości o rynku pracy jest statystyka bezrobotnych według zawodów i specjalności.

W końcu grudnia 2008 r. w Powiatowego Urzędu Pracy zarejestrowanych było **8.244** bezrobotnych, w tym **7.119** bezrobotnych **poprzednio pracujących** oraz **1.125** **dotychczas nie pracujących**.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych **7.062** osoby posiadały zawód (specjalność), co stanowiło **85,7%** ogólnej liczby bezrobotnych.

Bezrobotni przed rejestracją najczęściej wykonywali popularne zawody robotnicze, ale także zawody nierobotnicze, wymagające starannego wykształcenia. Zawody robotnicze to najczęściej: sprzedawcy, szwacze, robotnicy pomocniczy w przemyśle lekkim oraz zawody nierobotnicze takie jak: pracownicy biurowi czy ekonomiści. Część osób, wykonujących przed rejestracją wymienione zawody pozostawała bez pracy powyżej 12 miesięcy.

Na koniec grudnia`2008 najliczniejszą grupą **pozostającą bez pracy** była **grupa 7 – Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** – stanowiąca **30,9%** ogółu bezrobotnych, a w niej zdecydowanie najwięcej bezrobotnych szwaczek – **584**. Ponadto: **207** ślusarzy, **130** murarzy, **101** dziewiarzy, **109** mechaników samochodów osobowych, **96** krawców, **80** tokarzy oraz **77** mechaników maszyn i urządzeń.

W drugiej licznej grupie – **grupie 9 – Pracownicy przy pracach prostych** (stanowiącej **18,4%** wszystkich zarejestrowanych) przewagę stanowili robotnicy pomocniczy w przemyśle przetwórczym – **431** osób. Bez pracy pozostawało także **291** robotników budowlanych, **145** robotników placowych, **108** sprzątaczek, **103** robotników gospodarczych oraz **74** pakowaczy.

Kolejne liczne grupy to: **Technicy i inny średni personel - grupa 3** i **Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy - grupa 5**, a w nich przede wszystkim czekający na pracę technicy mechanicy (**121** bezrobotnych) oraz sprzedawcy (**472** osoby). Ponadto w **grupie 3**, pod względem ilości, wyróżniali się bezrobotni technicy ekonomiści (**96** osób), a w **grupie 5** – kucharze (**47** osób).

Pracownicy biurowi - grupa 4 - stanowili **4,6%** ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, a w grupie tej bez pracy pozostawało przede wszystkim **185** techników prac biurowych oraz **82** magazynierów.

Zarejestrowani **Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń - grupa 8** - stanowili **4,5%** ogółu bezrobotnych, byli to przede wszystkim bezrobotni kierowcy samochodów osobowych (**51**) i ciężarowych (**49**), razem **100** osób.

Nie można pominąć także **grupy 2-iej – Specjalistów – 5,7%** ogółu bezrobotnych, która niestety rośnie */przed rokiem specjaliści stanowili 5,3% ogółu/*, a w której niezmiennie wyróżniają się bezrobotni ekonomiści – na koniec grudnia`2008 bez pracy pozostawało **71** osób, tj. **15,1%** tej grupy.

Bezrobotni **poprzednio pracujący** w wymienionych wyżej **zawodach** stanowili **45%** ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Najmniej liczne grupy tworzyli bezrobotni: **Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy /grupa 6/ - 1,2%** ogółu, **Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy /grupa 1/ – 0,3%** oraz **Siły zbrojne – 0,2%**.

Odrębną zbiorowość stanowili bezrobotni **bez zawodu**, było ich **1.182** i stanowili **14,3%** ogółu bezrobotnych.

/Patrz: Aneks statystyczny - Tablica T-II/P-1. Bezrobotni według zawodów w powiecie zgierskim – stan w końcu 2008 roku./

Warto zauważyć, iż zarejestrowani bezrobotni posiadający zawody wymienione w Tablicy **T-II/P-1 /33 pozycje z 743 występujących w Zał. 3/** stanowili **62,3%** ogółu zarejestrowanych w końcu 2008 roku.

Tabela 1. Zarejestrowani bezrobotni w roku i wg stanu w końcu roku wg wielkich grup zawodów.

Nazwa wielkiej grupy zawodowej	Nowo zarejestrowani w roku 2008	Zarejestrowani wg stanu na 31.12.2008 r.
PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY – 1	43	24
SPECJALIŚCI – GRUPA 2	931	470
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL – GRUPA 3	1526	946
PRACOWNICY BIUROWI – GRUPA 4	472	379
PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCY – GRUPA 5	924	696
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY – GRUPA 6	96	97
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY – GRUPA 7	3180	2550
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ – GRUPA 8	530	370
PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH – GRUPA 9	1616	1517
SIŁY ZBROJNE – GRUPA 0	27	13
<i>Bez zawodu</i>	<i>2951</i>	<i>1182</i>
Razem	12296	8244

W ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych na przestrzeni minionego roku (12.296 osób), największy odsetek (25,9%) stanowili robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, to znaczy **7 duża grupa zawodowa**. W obrębie tej grupy, pod względem ilości rejestrujących się bezrobotnych wykonujących taki sam zawód, wyróżniali się ślusarze – **237**, mechanicy samochodów osobowych – **173** i szwaczki – **714**.

Z pozostałych grup zawodów o najwyższym udziale w ogólnej liczbie rejestrujących się, najczęściej występowali:

z **grupy 2** – ekonomiści – **108** osób,

z **grupy 3** – technicy mechanicy – **161** osób i technicy ekonomiści – **177** osób,

z **grupy 5** – sprzedawcy – **590** osób,

z **grupy 9** – robotnicy pomocniczy w przemyśle przetwórczym – **394** osoby oraz robotnicy budowlani – **274**.

Z dwóch mniej licznych grup – **4** i **8** najczęściej rejestrowali się technicy prac biurowych – **208** osób oraz kierowcy (samochodu osobowego i ciężarowego) – **168** osób.

Należy zaznaczyć, iż bezrobotni posiadający zawody wymienione w Tabelicy **T-II/P-2** /38 pozycji z 860 występujących w Zał. 3/ stanowili **69,1%** ogółu zarejestrowanych w ciągu minionego roku, a zostały tu wymienione tylko te zawody, w których liczba bezrobotnych, rejestrujących się była nie mniejsza niż **50**./

/Patrz: *Tablica T-II/P-2 – napływ bezrobotnych wg zawodów*./

Bezrobotni **pracujący przed rejestracją**, w końcu grudnia 2008 r., stanowili **86,4%** ogółu bezrobotnych, było ich **7.119**. Przed rejestracją w Urzędzie Pracy byli oni zatrudnieni w różnych działach gospodarki w sektorze publicznym i prywatnym. Zgodnie z załącznikiem 2 do sprawozdania MPiPS-01 wyróżniamy 18 działów gospodarki.

Najwięcej osób (**2.110**) było zatrudnionych w przetwórstwie przemysłowym – **29,6%**. Znaczna ilość osób (**782**) uprzednio pracowała w handlu i naprawach pojazdów – **11%**, w działalności usługowej (**714**) – **10%**, w budownictwie (**530**) – **7,4%** oraz w administracji i obronie narodowej (**351**) – **4,9%**.

Nie miała grupa bezrobotnych miała zatrudnienie w działalności niezidentyfikowanej – **1.750** osób.

Na przeźrzeni 2008 r. zarejestrowano **9.598** bezrobotnych **poprzednio pracujących**, przed rejestracją najczęściej zatrudnionych w przetwórstwie przemysłowym – **2.571** osób, tj. **26,8%**, a także w handlu (**1.084**) – **11,3%**, w usługach (**904**) – **9,4%**, w budownictwie (**593**) – **6,2%**, w administracji (**523**) – **5,4%** oraz w obsłudze nieruchomości (**302**) – **3,1%**.

Razem bezrobotni z wymienionych **6 działów stanowili 62,3%** ogółu rejestrujących się, a więc większość. Natomiast zatrudnieni w pozostałych **13 działach gospodarki /między innymi w ochronie zdrowia – 204 osoby, w transporcie – 180 osób, w edukacji – 146 osób oraz w hotelach i restauracjach – 144 osoby/ stanowili 37,7%**.

/Patrz: Tablica T-II/P-9 bezrobotni wg rodzaju działalności./

Wśród **bezrobotnych dotychczas nie pracujących**, których zawody wyuczone można analizować na podstawie **Załącznika 3**, są absolwenci szkół do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki. W końcu grudnia 2008 r. było ich **206**, co stanowiło **2,5%** ogółu (8.244) bezrobotnych. Wśród nich było **90** osób bez wyuczonego zawodu, tj. **43,7%** tej kategorii. Wśród zgłaszających się do rejestracji jako osoby bezrobotne, byli także absolwenci techników (**33** osoby) i wyższych uczelni tzn. specjaliści (**50** osób).

/Patrz: Tablica T-I/P-1a. Struktura bezrobotnych według grup zawodów w powiecie zgierskim - stan w końcu 2008 r./

Wśród zbiorowości absolwentów szkół **zarejestrowanych w ciągu roku** (**1.274** osoby) widzimy następującą prawidłowość: **51,5%** - to absolwenci bez zawodu wyuczonego (**656** osób), **24,3%** - specjaliści (**310**), **12,9%** - technicy (**165**), pozostali absolwenci szkół stanowili **11,3%**.

/Patrz: Tablica T-II/P-2a. Struktura napływu bezrobotnych według grup zawodów w powiecie zgierskim w 2008 roku./

Omówiony rozdział ilustrują Tablice T-II/P-1, 1a, 2, 2a, 9.

3. ANALIZA OFERT PRACY POZYSKANYCH W POWIECIE WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).

W okresie minionego 2008 roku Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu miał do dyspozycji **6.578 wolnych miejsc pracy**, czyli o **1.037 więcej** niż w 2007 roku /5.541 miejsc/. Oferty pozyskane z zakładów pracy z sektora publicznego (1.445 miejsc) stanowiły **22%** wszystkich ofert pracy.

Obecnie częściej zgłaszane są propozycje pracy stałej, gdzie pracodawcy ponoszą całkowity koszt zatrudnienia osoby bezrobotnej. Z ogółu pozyskanych miejsc pracy **59,6%** dotyczyło ofert zwykłych, natomiast **40,4%** dotyczyło pracy subsydiowanej – **2.657** miejsc. Niemniej jednak pracodawcy wciąż są zainteresowani uzyskaniem refundacji z Funduszu Pracy.

/W 2007 roku sytuacja wyglądała następująco: 47,1% stanowiły miejsca subsydiowane, 52,9% – oferty zwykłe./

Z ogólnej liczby oferowanych miejsc pracy, **1.181** to propozycje stażu zawodowego, które stanowiły **17,9%**. Utrzymuje się zainteresowanie także innymi instrumentami aktywizacji – przygotowaniem zawodowym w miejscu pracy oraz zatrudnieniem w ramach prac społecznie użytecznych, pozyskane miejsca to odpowiednio **302** i **160**.

Propozycje pracy dla osób niepełnosprawnych stanowiły **2,4%** ofert jakie wpłynęły do Urzędu Pracy tj. **160** miejsc pracy, podczas gdy w roku 2007 było ich mniej o **79** miejsc.

/Zdarza się, że część zgłoszonych ofert pracodawcy anulują, dlatego też w załącznikach 2 i 3 do sprawozdania MPiPS-01 analizowane były oferty pomniejszone o te wycofane, tj. 6.457 miejsc pracy./

W minionym roku najczęściej propozycji pracy skierowanych było do bezrobotnych w zawodzie pracownika biurowego – **589**, sprzedawcy – **569** oraz szwaczki – **517**. Ponadto większe ilości ofert pozyskano dla: robotników gospodarczych – **441**, magazynierów – **204**, robotników budowlanych – **201**, sprzątaczek – **138**, dla murarzy **132**, kierowców samochodów ciężarowych – **103** oraz dla pozostałych robotników przy pracach prostych w przemyśle – **103**.

Rzadziej zgłaszano oferty dla pracowników administracyjnych – **96** miejsc, dla kierowców samochodu osobowego – **79**, dla robotników magazynowych – **77**, dla piekarzy – **69**, ślusarzy – **68**, kucharzy – **64**, fryzjerów – **60** oraz dla nauczycieli przedszkola – **55** miejsc.

Wszystkie oferty pracy, w których zgłoszono **co najmniej 30 wolnych miejsc** w ciągu minionego roku /**4.473** miejsc/, stanowiły **69,3%** ofert występujących w Załączniku 3.

/Patrz: Tablica T-II/P-3. Oferty pracy według zawodów w powiecie zgierskim w 2008 roku./

Analizując zgłoszone oferty w kontekście **dużych grup zawodowych** zauważamy, iż najwięcej zgłoszonych ofert pracy skierowanych było do robotników przemysłowych i rzemieślników /grupa 7/ – **29%** (**1.876** miejsc) i do pracowników przy pracach prostych /grupa 9/ – **20,2%** (**1.303** miejsca), w następnej kolejności do pracowników biurowych /gr. 4/ – **14,8%** (**955** miejsc) i do pracowników usług osobistych i sprzedawców /gr. 5/ – **14,4%** (**931** miejsc). Zaledwie **4,7%** (**302** miejsca) ogółu pozyskanych ofert stanowiły miejsca pracy dla specjalistów różnych dziedzin, **7,5%** (**484** miejsc) dotyczyło stanowisk, gdzie wymagana jest wiedza techniczna oraz **7,4%** (**476** miejsc) przeznaczonych było dla operatorów i monterów maszyn i urządzeń /grupa 8/. Najmniej ofert dotyczyło stanowisk kierowniczych /grupa 1/ - **0,4%**, tyleż samo dla rolników /grupa 6/ - zaledwie **28** i **27** miejsc w ciągu roku.

/Patrz: Tablica T-II/P-3b. Struktura ofert pracy według grup zawodów w powiecie zgierskim w 2008 roku./

Oferty, jakimi dysponował Urząd Pracy w 2008 roku, najczęściej pochodziły z takich sektorów gospodarki jak: przetwórstwo przemysłowe – **28,3%** (**1.829** miejsc), handel – **17,9%** (**1.158** miejsc), administracja publiczna – **11,1%** (**718** miejsc), budownictwo – **9,1%** (**590** miejsc), obsługa nieruchomości – **8,1%** (**525** miejsc), pozostała działalność usługowa – **6,1%** (**393** miejsca), ochrona zdrowia i pomoc społeczna – **4,6%** (**297** miejsca) oraz hotele i restauracje – **3,9%** (**251** miejsc). Oferty pracy pozyskane z tych **ośmiu działów** /na 18 możliwych/ stanowiły **89,1%** ogółu ofert.

/Patrz: Tablica T-II/P-9 Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie zgierskim w 2008 roku./

Analizując oferty pracy pod **względem szansy uzyskania ich przez osoby bezrobotne** /Patrz: *Tablica T-II/P-10 – Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie zgierskim w 2008 r. ze względu na wskaźnik uzyskania oferty.*/ widzimy, że największy wskaźnik w minionym półroczu uzyskali pracownicy obsługi biurowej (**grupa 41**) – **0,2103**. Dominowały tu oferty dla pracowników biurowych /**589** miejsc/ i dla magazynierów /**204** miejsc/ – ogółem dla tej grupy pozyskano **955** miejsc pracy.

Trzecie miejsce /na 29 możliwych/ zajęli pracownicy usług osobistych i ochrony (**grupa 51**) – **0,1355**, gdyż w ciągu roku większe ilości propozycji pracy skierowane były do bezrobotnych z tej grupy: kucharzy, kelnerów, fryzjerów, kosmetyczek i pracowników ochrony mienia i osób.

Na miejscu szóstym pod względem szansy uzyskania oferty zatrudnienia, znaleźli się pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach (**grupa 91**) ze wskaźnikiem **0,1127**. W grupie tej przeważały propozycje dla robotników gospodarczych – **441**, dla sprzątaczek – **138** i dla prasowaczek – **36** miejsc.

Grupa 52, która jest na jedenastym miejscu pod względem wielkości wskaźnika uzyskania oferty – **0,0923**, to przede wszystkim sprzedawcy /kod zawodu: 522107/, gdzie w ciągu roku 2008 pozyskano dla nich **569** miejsc pracy, natomiast do rejestracji zgłosiło się **590** bezrobotnych.

Grupa 74, w rankingu czternaste miejsce /pod względem wielkości wskaźnika uzyskania oferty - **0,0588**/ zawdzięcza propozycjom pracy dla szwaczek. W omawianym okresie pozyskano **517** miejsc pracy w tym zawodzie. Mimo, iż liczba zarejestrowanych bezrobotnych wykonujących zawód szwaczki zmniejsza się, to nadal jest liczna – w końcu grudnia`2008 było ich **584** /grudzień`2007 – **650**, grudzień`2006 – **1.039** osób/, a liczba ofert pracy wciąż nie jest wystarczająca. Ponadto, kwalifikacje szwaczek często nie spełniają oczekiwań pracodawców. Oba te czynniki spowodowały, iż w końcu grudnia szwaczki znalazły się wśród **zawodów nadwyżkowych** ze wskaźnikiem intensywności nadwyżki **0,7241**, a także **27,7%** z nich oczekiwało na pracę dłużej niż rok.

Szwaczki także stanowiły najliczniejszą /poza osobami bez zawodu/ grupę wśród bezrobotnych rejestrujących się w roku 2008, były na drugim miejscu pod względem wielkości:

- ✓ bez zawodu – 2.951,
- ✓ **szwaczki – 714,**
- ✓ sprzedawcy – 590.

Najniższy wskaźnik /pomijając te grupy, które miały szansę zerową takie jak: kierownicy małych przedsiębiorstw, rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby oraz robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni/ uzyskali rolnicy (**grupa 61**) – **0,0075**, siły zbrojne (**grupa 01**) – **0,0085** oraz średni personel techniczny (**grupa 31**) – **0,0115**.

Dane dotyczące ofert znajdują się w Tablicach T-II/P- 3, 3a, 3b, 9 i 10.

4. ANALIZA ZAWODÓW NADWYŻKOWYCH I DEFICYTOWYCH

Zawód nadwyżkowy /o wskaźniku $< 0,9$ / to zawód, w którym liczba osób poszukujących pracy jest wyższa, niż zapotrzebowanie na rynku pracy.

Zawód deficytowy /o wskaźniku $> 1,1$ / to taki zawód, na który występuje wyższe zapotrzebowanie na rynku pracy, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. /Patrz: **Tablica T-II/P-4** – Zawody nadwyżkowe i deficytowe w powiecie zgierskim w 2008 roku oraz **Tablica T-II/P-5** – Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie zgierskim/.

Bezrobotni z powiatu zgierskiego zarejestrowani w Urzędzie Pracy, wg stanu w końcu grudnia`2008, częściej posiadali zawody, które należy zaliczyć do nadwyżkowych. Są to zarówno zawody popularne, robotnicze, ale także zawody wymagające wysokich kwalifikacji. Oczywistym jest, że ilości ofert pracy dla bezrobotnych w zawodach nadwyżkowych są niewystarczające lub nie ma ich wcale. I zarówno w przypadku takich zawodów jak: *geograf, architekt krajobrazu, inżynier elektryk, kartograf, antropolog, biotechnolog, inżynier ogrodnictwa, rolnictwa czy lekarz weterynarii* sytuacja bezrobotnych na rynku pracy przedstawia się podobnie, jak to ma miejsce w przypadku bezrobotnych o zawodach popularnych.

Tablica **T-II/P-4** przedstawia po **31** wybranych zawodów nadwyżkowych i deficytowych. Wynika z niej, iż **zawody nadwyżkowe** zawierają się głównie w czterech dużych grupach zawodowych tzn. w **grupie 2** – specjaliści, w **grupie 3** – technicy, w **grupie 7** – robotnicy przemysłowi oraz w **grupie 9** – pracownicy przy pracach prostych.

Znaczny wskaźnik intensywności nadwyżki odnotowano w takich zawodach jak: nauczyciel nauczania początkowego – **0,1429**, ekonomista – **0,0648**, pedagog – **0,0645**, technik mechanik – **0,0124**, ślusarz – **0,2869**, mechanik samochodów osobowych – **0,1561**, krawiec – **0,0962** oraz robotnik placowy – **0,0794** i robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – **0,1041**. Także zawód sprzedawcy wystąpił wśród nadwyżkowych ze wskaźnikiem – **0,9644**, gdyż w ciągu roku do rejestracji zgłosiło się **590** bezrobotnych wykonujących ten zawód, natomiast propozycji pracy zgłoszono **569**. /Patrz: *Tablica T-II/P-4 – zawody nadwyżkowe i deficytowe w powiecie zgierskim/*.

Zawody nadwyżkowe często generują długotrwałe bezrobocie. Mimo, iż zmniejsza się liczba bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej roku, niemniej jednak wciąż są bezrobotni długo oczekujący na zatrudnienie.

W końcu grudnia bezrobotni **pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy** (2.539 osób) stanowili **30,8%** ogółu zarejestrowanych. Przede wszystkim byli to robotnicy drogowi – **53,2%**, malarze budowlani – **51,1%**, sprzątaczkę – **48,1%**, robotnicy pomocniczy w przemyśle przetwórczym – **46,4%**, robotnicy budowlani – **41,2%**, murarze – **40%**, robotnicy placowi – **35,2%** oraz ślusarze – **33,3%**, a także technicy włókiennicy – **38,9%**.

Jednak zmienia się struktura długotrwałe bezrobotnych, dotychczas byli to głównie bezrobotni w zawodach robotniczych, obecnie coraz częściej długo oczekują na pracę osoby wykonujące zawody wymagając wyższych kwalifikacji. I tak, wśród bezrobotnych oczekujących na pracę powyżej 1 roku, którzy stanowili **100%** zarejestrowanych w danym zawodzie wg stanu w końcu grudnia`2008, byli specjaliści /**grupa 2**/ w zawodzie: architekt, inżynier mechanik, mikrobiolog, inżynier zootechniki, nauczyciel chemii, nauczyciel etyki, nauczyciel religii, nauczyciel muzyki, nauczyciel techniki, muzealnik, dziennikarz, artysta grafik, artysta malarz, czy inspektor pracy. Wprawdzie, w wymienionych zawodach, występują niewielkie ilości zarejestrowanych bezrobotnych, niemniej jednak mają oni duże trudności ze znalezieniem odpowiedniej pracy, nierzadko przy całkowitym braku propozycji.

Grupy zawodowe, w których **długotrwale pozostający bez pracy** stanowili znaczną część zarejestrowanych w końcu grudnia 2008 roku, to przede wszystkim **grupa 9 /Pracownicy przy pracach prostych/ – 41,9%**, **grupa 4 /Pracownicy biurowi/ – 38,8%** oraz **grupa 6 /Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy/ – 37,1%**, ale także *Specjaliści /grupa 2/*, z których prawie **25%** dłużej niż rok oczekuje na pracę. Bezrobotni z wymienionych grup zawodowych, mają większe trudności z podjęciem zatrudnienia.

Natomiast z rankingu grup zawodów wg kodu dwucyfrowego wynika, że długotrwale bezrobocie generują przede wszystkim „kierownicy małych przedsiębiorstw”, następnie „leśnicy i rybacy”, „rolnicy”, ale także „pracownicy obsługi biurowej”, „specjaliści szkolnictwa”, „średni personel techniczny” czy „kierowcy i operatorzy pojazdów”.

/Patrz: Tablica T-II/P-1 - bezrobotni według zawodów, Tablica T-II/P-1a - struktura bezrobotnych według grup zawodów oraz Tablica T-II/P-7 – ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie./

Zawody **deficytowe** występujące w 2008 roku /ze **wskaźnikiem intensywności deficytu > 1,1/** wywodziły się również z wymienionych wyżej grup zawodowych, ale także z **grupy 1, 4 i 8**.

Byli to m.in.: nauczyciel przedszkola – **5,5000**, doradca inwestycyjny – **3,0000**, sekretarka medyczna – **5,0000**, opiekun w domu pomocy społecznej – **2,1538**, bibliotekarz – **3,7500**, przygotowawca włókna – **6,6667**, pomoc kuchenna – **1,4643**, robotnik gospodarczy – **2,8089** oraz woźny – **5,0000**.

Ponadto w minionym roku wyraźnie było widać większe zapotrzebowanie na pracowników w branży budowlanej, gdyż w deficycie były takie zawody jak: zbrojarz – **3,0000**, cieśla – **2,2727**, tynkarz – **9,0000**, dekarz – **2,0000**, glazurnik – **5,5000**, monter/składacz okien – **4,7778** czy monter sieci wodnych i kanalizacyjnych – **4,3333**.

Do zawodów deficytowych zaliczamy także zawód pracownika biurowego [zawód szkolny: technik prac biurowych] ze wskaźnikiem intensywności **2,8317**. W minionym roku właśnie dla bezrobotnych posiadających ten zawód zgłoszono najwięcej propozycji pracy – **589**, natomiast do rejestracji zgłosiło się **208** bezrobotnych, a w końcu grudnia bez pracy pozostawało ich **185**, w tym **38,9%** dłużej niż rok.

Wśród zawodów deficytowych /ze **wskaźnikiem deficytu MAX**/ występowały takie, na które było zapotrzebowanie na rynku pracy, a w rejestrach urzędu było mniej osób niż ilość zgłoszonych ofert pracy lub nie było ani jednego bezrobotnego. Dotyczyło to m.in. takich zawodów jak: lektor języka angielskiego, radca prawny, pisarz, operator dźwięku, ratownik medyczny, projektant mody czy stylistka, fakturzystka, kurier, manikiurzystka, fryzjer męski, szklarz, tapicer meblowy, kolporter, a także monter kadłubów okrętowych i monter maszyn i urządzeń okrętowych.

Zawody takie, jak dwa ostatnio wymienione, zgłoszone w tzw. ofercie otwartej (dobrowolnej) z odległego regionu Polski, w tym przypadku z Gdyni, przesyłane są przez pracodawców do wielu urzędów na terenie kraju. Oferty tego typu, są z reguły deficytowe, gdyż ze względu na brak możliwości kształcenia i brak możliwości przyuczenia do pracy w wyżej wymienionych zawodach, brakuje poszukiwanych pracowników.

W drugim półroczu 2008 r. wystąpiło zapotrzebowanie na **lekarzy**: kardiologa, lekarza medycyny ratunkowej, neonatologa, neurologa, pediatrę, lekarza rehabilitacji medycznej oraz lekarza dentystę chirurgii stomatologicznej.

Niemniej jednak w powiecie zgierskim wystąpiły także zawody wykazujące równowagę na rynku pracy - **zawody zrównoważone** m.in.: statystyk, logopeda, nauczyciel muzyki, specjalista do spraw reklamy, optyk okularowy, opiekunka środowiskowa, sekretarka, ratownik wodny, bukieciarz, kamieniarz, monter instalacji gazowych, złotnik-jubiler, krojczy czy gospodarz domu.

5. WNIOSKI

Analizując miniony 2008 rok, pod względem ilości nowych rejestracji, ilości zgłoszonych ofert pracy oraz stanu bezrobocia w końcu grudnia`2008, w odniesieniu do roku 2007, nasuwają się następujące wnioski:

- **wzrost** ilości nowo zarejestrowanych w roku,
- **spadek** ilości zarejestrowanych w końcu grudnia,
- **wzrost** ilości pozyskanych ofert.

Wzrost nowych rejestracji w stosunku do 2007 roku wynosił **556** osób i dotyczył siedmiu dużych grup zawodowych, w szczególności zaś **grupy 9 /Pracownicy przy pracach prostych/** – o **160** osób. Ponadto, wyraźny wzrost rejestracji dotyczył grupy bezrobotnych **bez zawodu** – o **376** osób. Natomiast niewielki spadek rejestracji wystąpił w trzech grupach zawodowych. Oznacza to, że rejestrowało się mniej osób posiadających zawody z grupy „technicy”, mniej „pracowników usług osobistych i sprzedawców” oraz mniej „rolników”.

Tabela2. Napływ bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych.

Nazwa wielkiej grupy zawodowej	Nowo zarejestrowani w 2007 roku	Nowo zarejestrowani w 2008 roku	Wzrost / spadek w stosunku do roku 2008
PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY – GRUPA 1	35	43	8
SPECJALIŚCI – GRUPA 2	916	931	15
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL – GRUPA 3	1600	1526	-74
PRACOWNICY BIUROWI – GRUPA 4	434	472	38
PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCY – GRUPA 5	975	924	-51
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY – GRUPA 6	121	96	-25
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY – GRUPA 7	3113	3180	67
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ – GRUPA 8	503	530	27
PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH – GRUPA 9	1456	1616	160
SIŁY ZBROJNE – GRUPA 0	12	27	15
<i>Bez zawodu</i>	<i>2575</i>	<i>2951</i>	<i>376</i>
Razem	11740	12296	556

Spadek dotyczący stanu zarejestrowanych bezrobotnych w końcu grudnia`2008 jest znaczny, bo wynosi **1.330** osób. Tu sytuacja przedstawiała się inaczej, gdyż **spadek dotyczył prawie wszystkich grup zawodowych**, jednakże największy – o **519** osób – wystąpił wśród bezrobotnych z **grupy 7**. Znaczny spadek dotyczył **grupy 9** – o **225** osób. Ponadto **grupa 5 /Pracownicy usług/** zmniejszyła się o **186** osób, **grupa 3 /Technicy/** zmalała o **139** osób, **grupa 8** – o **74** osoby.

Grupa bezrobotnych „specjalistów” (**grupa 2**) zmalała zaledwie o **35** osób. Jednak najmniejszy spadek dotyczył **grupy 1** /Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy/ - o **5**. Ponadto w obu tych grupach odnotowano wzrost nowych rejestracji w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Trzeba tu dodać, iż wśród rejestrujących się „specjalistów” **33,3%** stanowili absolwenci wyższych uczelni (310 osób).

Tabela 3. Stan zarejestrowanych bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych.

Nazwa wielkiej grupy zawodowej	Zarejestrowani wg stanu w końcu grudnia 2007 r.	Zarejestrowani wg stanu w końcu grudnia 2008 r.	Wzrost / spadek w stosunku do roku 2008
PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY – GRUPA 1	29	24	-5
SPECJALIŚCI – GRUPA 2	505	470	-35
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL – GRUPA 3	1085	946	-139
PRACOWNICY BIUROWI – GRUPA 4	443	379	-64
PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCY – GRUPA 5	882	696	-186
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY – GRUPA 6	139	97	-42
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY – GRUPA 7	3069	2550	-519
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ – GRUPA 8	444	370	-74
PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH – GRUPA 9	1742	1517	-225
SIŁY ZBROJNE – GRUPA 0	6	13	7
<i>Bez zawodu</i>	<i>1230</i>	<i>1182</i>	<i>-48</i>
Razem	9574	8244	-1330

Większa ilość propozycji pracy dla zarejestrowanych bezrobotnych świadczy o poprawie sytuacji na rynku pracy w powiecie zgierskim.

Szczególnie daje się zauważyć wzrost ofert dla „robotników przemysłowych i rzemieślników” – **grupa 7** – o **642** miejsca, a także dla „pracowników usług osobistych i sprzedawców” – **grupa 5** – o **187** miejsc. Więcej ofert było również dla „pracowników biurowych” – **grupa 4** – o **108** miejsca. Natomiast dla pracowników z **grupy 8** zgłoszono o **78** miejsc **mniej** niż przed rokiem.

Tabela 4. Pozyskane oferty pracy wg wielkich grup zawodowych.

Nazwa wielkiej grupy zawodowej	Zgłoszone w 2007 roku	Zgłoszone w 2008 roku	Wzrost / spadek w stosunku do roku 2007
PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY – GRUPA 1	13	28	15
SPECJALIŚCI – GRUPA 2	281	302	21
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL – GRUPA 3	451	484	33
PRACOWNICY BIUROWI – GRUPA 4	847	955	108
PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCY – GRUPA 5	744	931	187
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY – GRUPA 6	14	27	13
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY – GRUPA 7	1234	1876	642
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ – GRUPA 8	554	476	-78
PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH – GRUPA 9	1284	1303	19
SIŁY ZBROJNE – GRUPA 0	0	1	1
<i>Bez zawodu</i>	<i>0</i>	<i>74</i>	<i>74</i>
Razem	5422	6457	1035

W minionym roku oferty zatrudnienia częściej pozyskiwano z takich działów gospodarki jak: przetwórstwo przemysłowe – więcej niż przed rokiem o **479** miejsca, obsługa nieruchomości – więcej o **233** miejsca, budownictwo – więcej o **167** miejsc, hotele i restauracje - więcej o **83** miejsca oraz handel – więcej o **78** miejsc. Natomiast z transportu, gospodarki magazynowej i łączności pozyskano ich **mniej o 65** miejsc.

Główną cechą charakteryzującą zgierski rynek pracy jest przewaga zawodów nadwyżkowych, to znaczy, że liczba osób poszukujących pracy w zawodzie jest wyższa niż zapotrzebowanie. Zawody nadwyżkowe stanowiły **66,9%** ogółu zawodów. Występowanie zawodów o wskaźniku **intensywności nadwyżki <0,9** takich jak robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – **0,1041**, robotnik placowy – **0,0794**, czy robotnik budowlany – **0,7336** spowodowane jest niskimi kwalifikacjami bezrobotnych oraz nie wystarczającą ilością ofert pracy */dla zarejestrowanych w ciągu roku 394 robotników pomocniczych w przemyśle przetwórczym zgłoszono zaledwie 41 wolnych miejsc pracy/*. Należy dodać, iż **36%** ogółu zarejestrowanych bezrobotnych posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej, a nie mała część z nich (**38,7%**) pozostaje bez pracy dłużej niż rok.

W pierwszym półroczu 2008 roku, po raz pierwszy odkąd prowadzony jest Monitoring, zawody dotychczas dominujące na zgierskim rynku pracy takie jak **szwaczka** i **sprzedawca** wystąpiły w deficycie, gdyż właśnie na nie, było większe zapotrzebowanie niż na pozostałe zawody. Jednak w skali całego roku, sytuacja wróciła do normy – szwaczki znów były zawodem nadwyżkowym, natomiast sprzedawcy zawodem prawie zrównoważonym. Pod względem zgłoszonych miejsc pracy, propozycje dla szwaczek były na trzecim miejscu - **517** ofert, natomiast dla sprzedawców na drugim - **569** ofert, podczas gdy do rejestracji zgłosiło się **716 szwaczek** i **590 sprzedawców**. W końcu roku w rejestrach urzędu pozostawały **584** szwaczek i **472** sprzedawców i były to największe ilości zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie.

Rynek pracy zmienia się, rośnie zapotrzebowanie na coraz to inne zawody, ale tak jak w latach poprzednich deficytowym nadal pozostaje zawód nauczyciela przedszkola, sekretarki medycznej, opiekuna w domu pomocy społecznej czy tynkarza, ale przede wszystkim **pracownika biurowego**.

Propozycje pracy dla bezrobotnych posiadających ten zawód /**589 miejsc** – *największa ilość w 2008 roku*/ znacznie przewyższyły liczbę nowo zarejestrowanych /**208 osób**/, co zawód pracownika biurowego zakwalifikowało do zawodów deficytowych o **wskaźniku intensywności deficytu – 2,8317**.

Tak duża ilość pozyskanych ofert pracy jest wynikiem niesłabnącego zainteresowanie pracodawców organizowaniem, w swoich placówkach, stażu czy przygotowania zawodowego dla bezrobotnych posiadających w/w zawód.

W nadwyżce na rynku pracy, są natomiast bezrobotni nauczyciele nauczania początkowego, ekonomiści, handlowcy, ślusarze, tokarze, krawcy i właśnie szwacze. Ponadto, znajdują się tu również **bezrobotni bez zawodu** ze **wskaźnikiem intensywności nadwyżki – 0,0251**. W minionym roku zarejestrowało się **2.951** bezrobotnych bez zawodu, natomiast pozyskano dla nich **74** miejsca pracy. W końcu grudnia bez pracy pozostawało ich **1.182**.

Wśród bezrobotnych bez zawodu paradoksalnie notujemy najniższy odsetek – bo **9,2%** – długotrwale bezrobotnych /**109** osób/, podczas gdy w grupie specjalistów było ich **24,9%**, w grupie techników – **28,5%**, a zwłaszcza wśród pracowników przy pracach prostych, gdzie pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy stanowili **41,9%** ogółu.

Można przypuszczać, iż w grupie bezrobotnych bez zawodu występuje duża rotacja, spowodowana głównie niskimi kwalifikacjami, ale także niską dyscypliną: częściej zostają skreślani z braku gotowości, a krótkotrwały okres zatrudnienia nie daje im możliwości nabycia jakiegokolwiek zawodu.